

BÀI 2

CÁCH PHÁT ÂM

Về cách phát âm thật khó có một chú thích rõ ràng cho người Việt, vì hệ ngôn ngữ khác nhau, nhiều mẫu tự không có một cách đọc tương đương trong tiếng Việt. Chúng tôi cố gắng ghi nhận một số chú thích của các quyển Phạn văn đã có để tạm ghi cách phát âm cho chúng ta. Tuy nhiên nếu cần cách đọc chuẩn xác thì các bạn nghe CD kèm theo để nhận diện và mình định cho mình cách phát âm. Trong vấn đề tự học, chúng ta có thể đọc sách hiểu nhưng cần đọc ra tiếng thì khó mà chuẩn xác nếu không có cơ hội nghe nhiều bài về phát âm.

Trong sự hạn chế đó, chúng tôi chỉ xin giới thiệu cách học và ghi âm la tinh được các bản kinh Phạn hiện giờ còn tìm thấy, đã lên vi tính trong năm vừa qua.

Đối với huynh đệ có cơ hội theo học các lớp Phạn văn vui lòng chỉ giáo những điểm nhầm lẫn trong các bài, để chúng tôi sửa chữa lại trong những lần photo sau.

Mẫu âm

Đọc bằng yết hầu 喉音

अ a phát âm như *a*, nghiêng về chút âm *ơ*

आ ā phát âm như *a* nhưng dài gấp đôi *a*

Đọc bằng hàm trên 顎音

इ i phát âm như *i*

ई ī phát âm như *i* nhưng dài gấp đôi *i*

Đọc âm môi 唇音

उ u phát âm như *u*

ऊ ū phát âm như *u* nhưng dài gấp đôi *u*

Lưỡi uốn cong 反舌音

ऋ ṛ phát âm như *ri*, nhưng chỉ đọc phớt chữ *i*, và rung trong cổ họng

ऋ ṛ phát âm như trên nhưng dài hơn

Âm răng 齒音

ऌ ḷ đọc như *li*, nhưng đọc phớt chữ *i*

Phức âm 雙母音 đều được phát âm dài

ए e phát âm như *ê*

ऐ ai phát âm như *ai*

ओ o phát âm gần như *ô*

औ au phát âm như *au*

Phụ âm

Âm cổ họng 喉音

क ka phát âm như *kha*

ख kha *kha+hơ*, *hơ* đọc nhẹ

ग ga phát âm như *gha*

घ gha *gha+hơ*

ङ ña phát âm như *ngờ* với giọng mũi

Âm hàm trên 顎音

च ca phát âm như *cha*, lưỡi đụng sau răng, nên nghe như *tsa*

छ cha *cha+hơ*, lưỡi đụng sau răng

ज ja phát âm *dza* như có chữ *z* trong đó

झ jha *dza+hơ*

ञ ña phát âm như *nhờ* với giọng mũi

Âm cong lưỡi 反舌音 đọc bằng hàm trên lưỡi uốn cong

ट ta phát âm như *ta*, lưỡi uốn cong

ठ tha *ta+hơ*, lưỡi uốn cong

ड da phát âm như *đã*, lưỡi uốn cong

ढ dha *đã+hơ*, lưỡi uốn cong

ण ña phát âm như *na*, lưỡi uốn cong (với giọng mũi)

Lưỡi chạm sau răng 齒音

त ta	phát âm như <i>ta</i> , lưỡi chạm sau răng
थ tha	<i>ta+hơ</i> , lưỡi chạm sau răng
द da	phát âm như <i>đã</i> , lưỡi chạm sau răng
ध dha	<i>đã+hơ</i> , lưỡi chạm răng sau
न na	phát âm như <i>na</i> , lưỡi chạm răng sau (với giọng mũi)

Âm môi 唇音

प pa	phát âm như <i>pa</i>
फ pha	phát âm như <i>pa+hơ</i> ,
ब ba	phát âm như <i>ba</i>
भ bha	phát âm như <i>ba+hơ</i> ,
म ma	phát âm như <i>ma</i> (với giọng mũi)

Bán mẫu âm

य ya	phát âm như <i>da</i>
र ra	phát âm như <i>ra</i>
ल la	phát âm như <i>la</i>
व va	phát âm như <i>va</i>

Thượng ngạc si sát âm

श śa, ष ṣa	phát âm như <i>sa</i> (như “s” tiếng Việt theo cách phát âm uốn lưỡi của một số địa phương miền Trung “săn sàng”)
श śa	đầu lưỡi đưa lên chạm nóc họng
ष ṣa	đầu lưỡi uốn cong chạm nóc họng
स sa	phát âm như <i>xa</i>
ह ha	phát âm như <i>ha</i>
ह h	phát âm như có chữ <i>ha</i> chấp phía sau
म m	① Tùy âm biến đổi theo mẫu âm đi trước, tăng thành phần giọng mũi của mẫu âm. Ví dụ: <i>samsāra</i> đọc như »sang sāra«, <i>saṃhitā</i> đọc như »sang hitā«. Tùy âm tăng

phần âm mũi của mẫu âm trước những phụ âm **y, r, l, v, ś, ṣ, s**.

② Trước các phụ âm:

ka, kha, ga, gha, ña

ca, cha, ja, jha, ña

ta, tha, da, dha, na

thì tùy âm lại được đọc như những phụ âm mũi (ña, ña, na) của hàng tương ứng.

Ví dụ:

śamkara đọc như *śaṅkara*

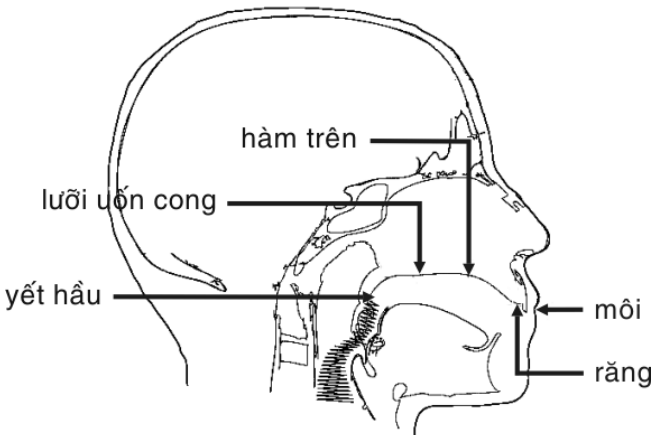
saṃcaya đọc như *sañcaya*

saṃdhi đọc như *sandhi*

sambhava đọc như *sambhava*

③ Tùy âm cuối một chữ được đọc như m. Ví dụ *vanam* đọc như *vanam*.

Tỉ âm hóa m hoặc ñ (có thể xem như Tùy âm).

Chúng ta nếu quen cách phiên thiết trong Khang Hi, Từ Nguyên, Từ Hải có thể có nhiều khái niệm về cách chú âm từ Phạn ra Hán.

Chúng tôi xin nêu ra bảng đối chiếu sau, theo quyển Phạn ngữ sơ cấp của Đài Loan.

	अ a	इ i	उ u	ऋ r	ल l	ऋ r̄	लृ l̄
	短阿	短伊	短憂	魯	盧	流	樓
	ए e	ओ o	ऐ ai	औ au			
	啞	烏	鶯	炮			
Âm cổ họng 喉音	क ka	ख kha	ग ga	घ gha	ङ ṅa		
	迦	呿	伽	伽重音	俄		
Âm hàm trên 顎音	च ca	छ cha	ज ja	झ jha	ञ ña		
	遮	車	闍	闍重音	若 nhã		
Âm cong lưỡi 反舌音	ट ṭa	ठ ṭha	ड ḍa	ढ ḍha	ण ṇa		
	吒 trá	佗 tha	茶 trà	茶重音	拏 nã		
Lưỡi chạm răng sau 齒音	त ta	थ tha	द da	ध dha	न na		
	多	他	陀	陀重音	那		
Âm môi 唇音	प pa	फ pha	ब ba	भ bha	म ma		
	波	頗	婆	婆重音	摩		
Bán mẫu âm 半母音	य ya	र ra	ल la	व va			
	耶	囉	羅	和			
Thượng ngạc xỉ sát âm 上顎齒擦音	श śa	ष ṣa	स sa				
	賒	沙	娑				
Âm hơi 送氣音					ह ha		
					呵		